

PLA DOCENT

1. Dades descriptives de l'assignatura

***Nom de l'assignatura:** Dret Penal (Atribució de la Responsabilitat Penal)

***Codi:** (22990)

***Titulació/estudi:** Grau en Criminologia i Polítiques Públiques de Prevenció

***Curs:** 2n

***Trimestre:** 1r

***Nombre de crèdits ECTS:** 6 crèdits

***Hores dedicació estudiant:** 26 t + 10 s hores

***Llengua o llengües de la docència:** castellà

***Professorat:** Lorena Varela (lorena.varela@upf.edu)

2. Presentació de l'assignatura

Al marc del Grau en Criminologia i Polítiques Públiques de Prevenció, l'assignatura de Dret Penal (Fonaments i Atribució) proporciona als estudiants els coneixements bàsics sobre la Part General del Dret Penal i una primera aproximació a la Teoria Jurídica del Delicte com eina de resolució de conflictes jurídic-penals.

Aquesta assignatura s'estructura en classes magistrals i en classes de seminaris. Per una part, l'objectiu de les classes magistrals és la transmissió de coneixement i la fixació dels conceptes o idees bàsiques de la matèria. Per altra part, les classes de seminaris promouen la capacitat per resoldre problemes i per desenvolupar habilitats com la redacció i l'exposició oral.

A través de l'Aula Global de l'assignatura, de manera prèvia a les classes l'estudiant tindrà a la seva disposició els materials didàctics indicats per la professora tant per les classes de plenaris com per les classes de seminari.

La responsable del grup i l'encarregada de les classes de plenaris i seminaris és la Professora Lorena Varela.

3. Competències a assolir

<i>Competències generals</i>	<i>Competències específiques</i>
<i>Instrumentals</i> 1. G.1.- Capacitat per expressar-se i comunicar-se correctament en castellà i català. 2. G.3.- Ús d'eines informàtiques bàsiques per a la realització de treballs de recerca d'informació, elaboració d'informes i presentació de resultats. 3. G.4.-Capacitat per utilitzar els recursos bibliogràfics i les TIC que ofereixi la universitat. <i>Interpersonals</i> 4. G.7.- Capacitat de treball en equip: iniciativa i habilitats cooperatives. <i>Sistèmiques</i> 5. G.6.- Capacitat per aplicar els coneixements teòrics a situacions i problemes reals.	1.E.16.-Reconeixement de la importància del Dret com un sistema regulador de les relacions socials. 2. E.17.- Capacitat per utilitzar els principis i valors constitucionals como una eina de treball en la interpretació de l'ordenament jurídic. 3. E.19.- Aplicar els principis bàsics per l'argumentació jurídica. 4. E.33- Capacitat per reconèixer els delictes tipificats al codi penal i elaborar arguments de dret penal i política criminal.

4. Continguts

Bloc de contingut 1. Definició del Dret Penal i límits en el seu exercici

Tema 1. Concepte i funció de la pena i del Dret penal

Tema 2. El sistema de garanties. Els límits als *Ius puniendi* de l'Estat

Bloc de contingut 2. La teoria jurídica del delictes

Tema 3. Introducció a la teoria jurídica del delictes

Tema 4. La conducta humana com a requisit del delictes

Tema 5. El tipus objectiu

Tema 6. El tipus subjectiu dolós

Tema 7. La imprudència

Tema 8. Les formes d'imperfecta execució

Tema 9. Les formes d'autoria i participació

5. Avaluació

5.1. Sistema d'avaluació.

Sistema d'avaluació general					
Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	% nota final	Recuperació	% recuperació (sobre nota final)	Competències avaluades
Prova escrita sobre la teoria impartida a l'assignatura (quatre preguntes teòriques)	De 0 a 10 (qualificació numèrica) Per a aprovar aquesta part de l'assignatura és necessari obtenir, com a mínim, un 5 (cinc).	60%	Realització d'una nova prova escrita.	60%	E16,E17,E19, E33, G1.
Lliurament de 2 treballs curts associats a les classes i seminaris intervencions orals als seminaris.	De 0 a 10 punts Per a aprovar aquesta part de l'assignatura és necessari lliurar les activitats en termini i obtenir una nota mitjana de 5 d'aquests dos treballs.	40%	Realització d'un cas pràctic el mateix dia de la prova escrita.	40%	G1, G6, G7, E33, E16, E17, E19.

***Plagiar en un treball fet a casa o copiar en un examen comporta una qualificació de zero i/o l'obertura d'un expedient disciplinari.**

***Està prohibida la utilització de telèfons mòbils en el transcurs de la classe.**

*La **nota final** de l'assignatura s'obté a partir de dos paràmetres: la nota de curs (40%) i la nota de la prova o examen final (60%).

*La **nota de curs** s'obté a partir de la qualificació obtinguda a les sessions de seminari dels subgrups i de les notes dels dos treballs curts sobre els temes tractats als seminaris. Aquesta nota es pot incrementar fins a 1,5 punts addicionals amb les eventuais qualificacions obtingudes per les intervencions orals a les sessions de seminari.

*La **prova o examen final** consistirà en quatre preguntes teòriques sobre els temes del programa de l'assignatura.

5.2. Condicions per concórrer a la recuperació

Només podran concórrer al procés de recuperació els estudiants que, **havent participat a almenys el 50% de les activitats d'avaluació continuada i havent-se presentat a l'examen final de l'assignatura**, hagin obtingut la **qualificació final de suspens** en l'avaluació trimestral. Els estudiants només podran recuperar aquella o aquelles activitats a les quals hagin obtingut una qualificació inferior a 5 (cinc).

5.3. Condicions de recuperació pels estudiants UPF inclosos en programes de mobilitat:

Els estudiants que participin en programes de mobilitat i no hagin superat l'assignatura podran concórrer a una recuperació que tindrà lloc durant els dies (per confirmar) de juliol de 2014. Aquest procés de recuperació consistirà en la realització d'una prova escrita (preguntes teòriques i cas pràctic) sobre la matèria impartida a l'assignatura. Si la participació al programa de mobilitat té lloc un cop finalitzat el trimestre en el que s'imparteix aquesta assignatura, l'estudiant a més haurà de complir amb les condicions establertes en l'apartat 5.2 per poder-se subjectar en aquest sistema d'avaluació.

Sistema d'avaluació per als estudiants que participen en programes de mobilitat				
Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	% nota final	Data de realització	Competències avaluades
Prova escrita sobre la matèria impartida a l'assignatura (preguntes teòriques i cas pràctic)	De 0 a 10 (qualificació numèrica).	100%	A confirmar	G1, G6, G7, E33, E16, E17, E19.

6. Bibliografia i recursos didàctics

6.1. Bibliografia bàsica

*MIR PUIG, S., *Derecho penal. Parte General*, 9ª ed. Barcelona 2011.

*MUÑOZ CONDE, F./ GARCÍA ARÁN, M., *Derecho penal. Parte General*, 8ª ed. Valencia 2010.

*Textos legislatius: Codi penal actualitzat (obligatori).

6.2. Bibliografia complementària

*MIR PUIG, S., *Introducción a las bases del Derecho penal*, Barcelona 1976.

*SILVA SÁNCHEZ, J.-M., *Aproximación del Derecho penal contemporáneo*, 2ª ed., Montevideo-Buenos Aires 2010.

*SILVA SÁNCHEZ, J.-M., “Una primera lección de Derecho penal”, en LUZÓN PEÑA (dir.), *Derecho penal del Estado social y democrático de Derecho, Libro Homenaje a Santiago Mir Puig*, Madrid 2010.

6.3. Recursos didàctics

A l'Aula Global de l'assignatura es penjaran les diapositives de cadascun dels temes que formen part del programa de l'assignatura. Aquestes diapositives seran imprescindibles per fer el seguiment de les classes magistrals. De la mateixa manera, a l'Aula Global de l'assignatura es penjaran les fitxes de treball de cadascun dels seminaris. Això es farà com a mínim amb una setmana d' antelació respecte a cadascun dels seminaris. Amb aquestes

fitxes, l'estudiant tindrà les pautes, la informació i els casos que s'haurà de preparar de forma prèvia al seminari.

7. Metodologia

L'assignatura és presencial i requereix l'assistència dels/les alumnes tant a les classes de plenaris com a les classes de seminaris.

A les **sessions plenàries** s'explicaran els temes del programa. Les diapositives corresponents a cada tema i altres materials complementaris es penjaran a l'Aula Global de l'assignatura.

A les **sessions de seminari** es desenvoluparan i aprofundiran alguns dels temes estudiats a les classes magistrals a través, principalment, de a tècnica de resolució de casos pràctics. En aquests efectes, es treballarà sobre la base de la fitxa de seminari corresponent, disponible a l'Aula Global de l'assignatura. Al llarg de l'assignatura es faran 5 sessions de seminari. La temàtica que es tractarà en cadascun dels seminaris és la següent:

- Seminari 1: Finalitats del Dret penal
- Seminari 2: Límits al *Ius puniendi*
- Seminari 3: Conducta humana i tipus objectiu
- Seminari 4: Tipus subjectiu dolós i imprudent
- Seminari 5: Les formes d'imperfecta execució

Cadascun dels estudiants haurà de realitzar **dos treballs curts** consistents en la resolució d'un cas pràctic. La temàtica del **primer treball** serà la tractada al seminari 1 i 2, i s'haurà de **lliurar al començament de la classe del seminari 3**. La temàtica del **segon treball** serà la corresponent a les qüestions analitzades als seminaris 3 i 4, havent-se de **lliurar al començament de la classe del seminari 5**. Els enunciats de cadascun dels treballs es penjaran a l'Aula Global de l'assignatura. No s'acceptaran els treballs lliurats fora de termini.

8. Programació d'activitats 2014

Setmana 1 (setembre)			
13.00-14.00	Presentació Assignatura		
14.00-15.00	<u>Plenari 1: Tema 1</u> “Concepte i funció de la pena i del Dret penal”		

Setmana 2 (set.-oct.)			
9.00-10.00	Seminari 1. SG 101:	Seminari 1. SG 102:	
10.00-11.00	<i>Finalitats del Dret penal</i>	<i>Finalitats del Dret penal</i>	
11.00-12.00	<u>Plenari 2: Tema 1 y 2</u>		
12.00-13.00	“El sistema de garanties. Límits <i>ius puniendi</i> de l'Estat”		
13.00-14.00	Seminari 1. SG 103:		
14.00-15.00	<i>Finalitats del Dret penal</i>		

Setmana 3 (octubre)			
11.00-12.00	<u>Plenari 3: Tema 2</u>		
12.00-13.00	“El sistema de garanties. Límits <i>ius puniendi</i> de l'Estat”		
13.00-14.00		<u>Plenari 4: Tema 3 y 4</u>	
14.00-15.00		“Introducció a la teoria jurídica del delictes. Conducta humana”	

Setmana 4 (octubre)			
9.00-10.00	Seminari 2. SG 101:	Seminari 2. SG 102:	
10.00-11.00	<i>Límits ius puniendi</i>	<i>Límits ius puniendi</i>	
11.00-12.00	<u>Plenari 5: Tema 4 y 5</u>		
12.00-13.00	“La conducta humana com a requisit del delictes i tipus objectiu”		
13.00-14.00	Seminari 2. SG 103:		
14.00-15.00	<i>Límits ius puniendi</i>		

Setmana 5 (octubre)			
11.00-12.00	<u>Plenari 6: Tema 5</u>		
12.00-13.00	“El tipus objectiu”		
13.00-14.00		<u>Plenari 7: Tema 6</u>	
14.00-15.00		“El tipus subjectiu dólós”	

Setmana 6 (octubre)			
9.00-10.00	Seminari 3. SG 101:	Seminari 3. SG 102:	
10.00-11.00	<i>Conducta humana i tipus objectiu</i>	<i>Conducta humana i tipus objectiu</i>	
11.00-12.00	<u>Plenari 8: Tema 6 y 7</u>		
12.00-13.00	“El tipus subjectiu dólós i imprudent”		
13.00-14.00 14.00-15.00	Seminari 3. SG 103: <i>Conducta humana i tipus objectiu</i>		

Setmana 7 (novembre)			
9.00-10.00	Seminari 4. SG 101:	Seminari 4. SG 102:	
10.00-11.00	<i>Tipus subjectiu d'òs i imprudent</i>	<i>Tipus subjectiu d'òs i imprudent</i>	
11.00-12.00	<u>Plenari 9: Tema 8</u>		
12.00-13.00	“Les formes d'imperfecta ejecució”		
13.00-14.00	Seminari 4. SG 103:		<u>Plenari 10: Tema 8 y 9</u>
14.00-15.00	<i>Tipus subjectiu d'òs i imprudent</i>		“Autoria i participació”

Setmana 8 (novembre)			
9.00-10.00	Seminari 5. SG 101:	Seminari 5. SG 102:	
10.00-11.00	<i>Les formes d'imperfecta ejecució</i>	<i>Les formes d'imperfecta ejecució</i>	
11.00-12.00	<u>Plenari 11: Tema 9</u>		
12.00-13.00	“Autoria i participació”		
13.00-14.00	Seminari 5. SG 103:		
14.00-15.00	<i>Les formes d'imperfecta ejecució</i>		

Setmana 9 (novembre)			
11.00-12.00	<u>Plenari 12:</u>		
12.00-13.00	“Teoria jurídica del delictes”		

Setmana 10 (novembre)			
11.00-12.00	<u>Plenari 13:</u>		
12.00-13.00	Plenari: Repàs general		